

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2004/35/EF

af 21. april 2004

om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske
Fællesskab, særlig artikel 175, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske
og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, på grundlag af
Forligsudvalgets fælles udkast af 10. marts 2004, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Fællesskabet rummer mange forurenede arealer, hvilket indebærer betydelige sundhedsrisici, og desuden er tab af biodiversitet markant accelereret i de seneste årtier. Gribes der ikke ind, vil det i fremtiden kunne resultere i yderlige jordforurening og tab af biodiversitet. Forebyggelse og afhjælpning af miljøskader i videst mulig udstrækning bidrager til at opfylde Fællesskabets miljøpolitiske mål og principper som fastsat i traktaten. Lokale forhold bør tages i betragtning, når der træffes beslutning om, hvordan miljøskader kan afhjælpes.
- (2) Forebyggelse og afhjælpning af miljøskader bør ske ud fra princippet om, at forurenere betaler, som fastsat i traktaten, og i overensstemmelse med princippet om bæredygtig udvikling. For at motivere operatørerne til at træffe foranstaltninger og udvikle fremgangsmåder, der

kan minimere risikoen for miljøskader og dermed risikoen for økonomisk ansvar, bør det grundlæggende princip i dette direktiv derfor være, at en operatør, hvis aktiviteter har forvoldt miljøskade eller fremkaldt overhængende fare for sådan skade, vil blive holdt økonomisk ansvarlig herfor.

- (3) Målet for dette direktiv, nemlig at skabe en fælles ramme for forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, der er forbundet med rimelige omkostninger for samfundet, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan på grund af direktivets omfang og dets virkninger for så vidt angår andre fællesskabsretsakter — nemlig Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle ⁽⁴⁾, Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter ⁽⁵⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger ⁽⁶⁾. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (4) Miljøskade omfatter også skade forårsaget af luftbårne elementer, for så vidt de forårsager skader på vand, jord eller beskyttede arter eller naturtyper.
- (5) De begreber, der er nødvendige til korrekt fortolkning og anvendelse af den ordning, der fastlægges i dette direktiv, bør defineres, især med hensyn til miljøskade. For begreber, der stammer fra anden relevant fællesskabslovgivning, bør definitionen være den samme, så der kan benyttes fælles kriterier og sikres ensartet anvendelse.

⁽¹⁾ EFT C 151 E af 25.6.2002, s. 132.

⁽²⁾ EFT C 241 af 7.10.2002, s. 162.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 14.5.2003 (endnu ikke offentliggjort i EUT), Rådets fælles holdning af 18.9.2003 (EUT C 277 E af 18.11.2003, s. 10) og Europa-Parlamentets holdning af 17.12.2003 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 31.3.2004 og Rådets afgørelse af 30.3.2004.

⁽⁴⁾ EFT L 103 af 25.4.1979, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 807/2003 (EFT L 122 af 16.5.2003, s. 36).

⁽⁵⁾ EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 (EFT L 284 af 31.10.2003, s. 1).

⁽⁶⁾ EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1. Ændret ved beslutning nr. 2455/2001/EF (EFT L 331 af 15.12.2001, s. 1).

- (6) Beskyttede arter og naturtyper kan også defineres ved en henvisning til arter og naturtyper, der er beskyttet efter national lovgivning om naturbeskyttelse. Der bør dog tages hensyn til særlige situationer, hvor fællesskabslovgivning eller tilsvarende national lovgivning giver mulighed for visse undtagelser, hvad miljøbeskyttelsesniveauet angår.
- (7) Med henblik på vurdering af skader på jord som defineret i dette direktiv er det hensigtsmæssigt, at der anvendes risikovurderingsprocedurer til at fastslå, i hvilket omfang det er sandsynligt, at menneskers sundhed påvirkes negativt.
- (8) Med hensyn til miljøskader bør dette direktiv finde anvendelse på erhvervsmæssige aktiviteter, som udgør en risiko for menneskers sundhed eller miljøet. Disse aktiviteter bør i princippet identificeres på grundlag af den relevante fællesskabslovgivning, som opstiller forskrifter for aktiviteter eller fremgangsmåder, der anses for at indebære en aktuel eller potentiel risiko for menneskers sundhed eller miljøet.
- (9) Med hensyn til skader på beskyttede arter og naturtyper bør dette direktiv også finde anvendelse på enhver erhvervsmæssig aktivitet, som ikke allerede efter fællesskabslovgivningen direkte eller indirekte er identificeret som aktivitet, der indebærer en faktisk eller potentiel risiko for menneskers sundhed eller miljøet. I sådanne tilfælde bør operatøren kun kunne drages til ansvar i henhold til dette direktiv, når han har handlet forsætligt eller uagtsomt.
- (10) Der bør tages udtrykkeligt hensyn til Euratom-traktaten og relevante internationale konventioner samt til fællesskabslovgivning, der indeholder strengere og mere omfattende bestemmelser for udøvelse af aktiviteter, der er omfattet af dette direktiv. Dette direktiv, som ikke indeholder supplerende lovvalsregler i forbindelse med fastsættelsen af de kompetente myndigheders beføjelser, berører ikke reglerne om domstolenes internationale kompetence, som bl.a. fastsat i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område⁽¹⁾. Dette direktiv bør ikke finde anvendelse på aktiviteter, som hovedsageligt tjener det nationale forsvar eller den internationale sikkerhed.
- (11) Dette direktiv tager sigte på at forebygge og afhjælpe miljøskader og berører ikke retten til erstatning for traditionelle skader i henhold til relevante internationale aftaler om civilretligt erstatningsansvar.
- (12) Mange medlemsstater er parter i internationale aftaler om civilretligt erstatningsansvar på specifikke områder. Disse medlemsstater bør kunne fortsætte hermed efter dette direktivs ikrafttræden, og andre medlemsstater bør ikke fortabe deres ret til at tiltræde disse aftaler.
- (13) Ikke alle former for miljøskade kan afhjælpes gennem en ansvarsordning. For at en sådan ordning kan være effektiv, må der være en eller flere identificerbare forurenere, skaden bør være konkret og målelig, og der bør kunne fastslås en årsagssammenhæng mellem skaden og den eller de identificerede forurenere. Regler om erstatningsansvar er derfor ikke et egnet redskab, hvis det drejer sig om forurening af omfattende og diffus art, hvor det ikke er muligt at påvise sammenhængen mellem negative miljøvirkninger og bestemte aktørers handlinger eller undladelser.
- (14) Dette direktiv finder ikke anvendelse på personskade, skade på privat ejendom eller økonomiske tab og berører ikke rettigheder med hensyn til sådanne skader.
- (15) Da forebyggelse og afhjælpning af miljøskader direkte bidrager til gennemførelsen af Fællesskabets miljøpolitik, bør de offentlige myndigheder sikre, at den ordning, der indføres med dette direktiv, gennemføres og håndhæves korrekt.
- (16) Genopretning af miljøet bør ske på en effektiv måde, der sikrer, at de pågældende genopretningsmål opfyldes. Der bør med henblik herpå opstilles fælles regler, og den kompetente myndighed bør overvåge, at de følges.
- (17) Der bør træffes passende forholdsregler med henblik på situationer, hvor den kompetente myndighed som følge af flere tilfælde af miljøskader ikke kan sikre, at alle de nødvendige afhjælpende foranstaltninger træffes samtidig. I sådanne tilfælde bør den kompetente myndighed have beføjelse til at afgøre, hvilken miljøskade der først skal afhjælpes.
- (18) Ifølge princippet om, at forureneren betaler, skal en operatør, der forvolder miljøskade eller fremkalder overhængende fare for sådan skade, i princippet bære omkostningerne ved de nødvendige forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger. Hvis en kompetent myndighed enten selv eller gennem en tredjemand træffer foranstaltninger i stedet for en operatør, bør myndigheden sikre, at de omkostninger, den afholder i denne forbindelse,

⁽¹⁾ EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1. Ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1496/2002 (EFT L 225 af 22.8.2002, s. 13).

- dækkes af operatøren. Det er endvidere passende, at operatørerne i sidste ende bærer omkostningerne ved vurderingen af miljøskader eller i givet fald ved vurderingen af en overhængende fare for, at sådanne skader indtræder.
- (19) Medlemsstaterne kan foretage en skønsmæssig beregning af administrative omkostninger, retshåndhævelsesomkostninger og andre generelle omkostninger, der skal dækkes.
- (20) Det bør ikke kræves, at en operatør skal bære omkostningerne ved forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger, der træffes i henhold til dette direktiv i situationer, hvor den pågældende skade eller den overhængende fare herfor skyldes begivenheder, som operatøren ikke er herre over. Medlemsstaterne kan tillade, at operatører, der ikke har handlet forsætligt eller uagtsomt, ikke skal bære omkostningerne ved afhjælpende foranstaltninger i situationer, hvor den pågældende skade skyldes emissioner eller begivenheder, der udtrykkeligt er godkendt, eller risikoen for skade ikke kunne være kendt, da begivenheden eller emissionen fandt sted.
- (21) Operatørerne bør bære omkostningerne ved forebyggelsesforanstaltninger, hvis de under alle omstændigheder skulle have truffet disse foranstaltninger for at efterkomme de love og administrative bestemmelser, herunder eventuelle tilladelser eller godkendelser, deres aktiviteter er underlagt.
- (22) Medlemsstaterne kan fastlægge nationale regler for omkostningsfordeling i tilfælde af flere skadevoldere. Medlemsstaterne kan især tage hensyn til den specifikke situation for brugeren af et produkt, som ikke nødvendigvis skal anses for at være ansvarlig for miljøskader på samme betingelser som producenten. I disse tilfælde bør ansvarsfordelingen fastlægges i overensstemmelse med national lovgivning.
- (23) De kompetente myndigheder bør være berettigede til at få omkostningerne ved forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger dækket af operatøren i et rimeligt tidsrum efter gennemførelsen af foranstaltningerne.
- (24) Det er nødvendigt at sikre, at der er adgang til effektive gennemførelses- og håndhævelsesmidler, samtidig med at det sikres, at de pågældende operatørers og andre berørte parter retmæssige interesser tilgodeses på passende måde. De kompetente myndigheder bør forestå specifikke opgaver, der kræver passende administrative skønsmæssige, dvs. pligt til at vurdere skadens omfang og tage stilling til, hvilke afhjælpende foranstaltninger der bør træffes.
- (25) Personer, der berøres eller vil kunne blive berørt af miljøskader, bør have ret til at anmode den kompetente myndighed om at træffe foranstaltninger. Miljøbeskyttelse er imidlertid en diffus interesse, som enkeltpersoner ikke altid vil eller kan varetage. Ikke-statslige organisationer, der arbejder for at fremme miljøbeskyttelse, bør derfor også have mulighed for på hensigtsmæssig måde at bidrage til en effektiv gennemførelse af dette direktiv.
- (26) De berørte fysiske eller juridiske personer bør have adgang til prøvelse af den kompetente myndigheds afgørelser, handlinger eller undladelser.
- (27) Medlemsstaterne bør træffe foranstaltninger til at tilskynde operatørerne til at tegne passende forsikringer eller sørge for andre former for finansiel sikkerhed og til at udvikle instrumenter og markeder for finansiel sikkerhed for at sikre sig effektiv dækning for finansielle forpligtelser i henhold til dette direktiv.
- (28) Hvis en miljøskade påvirker eller kan forventes at påvirke flere medlemsstater, bør disse medlemsstater samarbejde for at sikre passende og effektive foranstaltninger til forebyggelse eller afhjælpning heraf. Medlemsstaterne kan søge at få dækket omkostninger til forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger.
- (29) Dette direktiv bør ikke være til hinder for, at medlemsstaterne opretholder eller vedtager strengere bestemmelser om forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, og heller ikke være til hinder for, at medlemsstaterne vedtager passende foranstaltninger vedrørende situationer, hvor dobbelt dækning af omkostningerne kan forekomme som følge af, at en kompetent myndighed efter dette direktiv og en person, hvis ejendom er berørt af en miljøskade, træffer foranstaltninger samtidigt.
- (30) Skader, der er forvoldt inden udløbet af fristen for dette direktivs gennemførelse, bør ikke være omfattet af direktivets bestemmelser.
- (31) Medlemsstaterne bør aflægge rapport til Kommissionen om erfaringerne med anvendelsen af dette direktiv, så Kommissionen, på grundlag heraf og under hensyn til konsekvenserne for bæredygtig udvikling og fremtidige farer for miljøet, kan tage stilling til, om direktivet bør ændres —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

3. »beskyttede arter og naturtyper«:

*Artikel 1***Formål**

Formålet med dette direktiv er at opstille rammebestemmelser om miljøansvar, der bygger på princippet om, at forureneren betaler, med henblik på at forebygge og afhjælpe miljøska-

*Artikel 2***Definitioner**

I dette direktiv forstås ved:

1. »miljøska-

- a) skade på beskyttede arter og naturtyper, dvs. en skade, som medfører en betydelig negativ påvirkning af indsatsen for at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for sådanne naturtyper og arter. Påvirkningens omfang vurderes i forhold til den hidtidige tilstand under hensyn til kriterierne i bilag I.

Skade på beskyttede arter og naturtyper omfatter ikke tidligere identificerede skadelige virkninger, der skyldes en operatørs handling, som de pågældende myndigheder udtrykkeligt har godkendt efter gennemførelsesbestemmelserne til artikel 6, stk. 3 og 4, eller artikel 16 i direktiv 92/43/EØF eller artikel 9 i direktiv 79/409/EØF eller i tilfælde af naturtyper og arter, der ikke er omfattet af fællesskabslovgivningen, i henhold til tilsvarende bestemmelser i den nationale lovgivning om naturbeskyttelse

- b) skade på vandmiljøet, dvs. en skade, som medfører en betydelig negativ påvirkning af de pågældende vandressourcers økologiske, kemiske eller kvantitative tilstand eller økologiske potentiale som defineret i direktiv 2000/60/EF, med undtagelse af negative virkninger, der er omfattet af artikel 4, stk. 7, i nævnte direktiv
- c) skade på jord, dvs. en jordforurening, der medfører en betydelig risiko for, at menneskers sundhed påvirkes negativt som følge af en direkte eller indirekte tilførsel af stoffer, præparater, organismer eller mikroorganismer til jord eller undergrund

2. »skade«: en negativ målelig ændring i en naturressource eller målelig forringelse af en naturressources udnyttelsesmuligheder, som er indtrådt direkte eller indirekte

- a) de arter, der er omhandlet i artikel 4, stk. 2, i direktiv 79/409/EØF eller opført i bilag I dertil eller opført i bilag II og IV til direktiv 92/43/EØF

- b) de naturtyper for arter, der er omhandlet i artikel 4, stk. 2, i direktiv 79/409/EØF eller opført i bilag I dertil eller opført i bilag II til direktiv 92/43/EØF, og de naturtyper, der er opført i bilag I til direktiv 92/43/EØF, og ynglepladser eller rastepladser for de arter, der er opført i bilag IV til direktiv 92/43/EØF, og

- c) hvis en medlemsstat træffer afgørelse herom, enhver naturtype eller art, der ikke er opført i disse bilag, og som medlemsstaterne udpeger til tilsvarende formål som dem, der er fastlagt i disse to direktiver

4. »bevaringsstatus«:

- a) for en naturtype: resultatet af alle de forhold, der indvirker på en naturtype og på de karakteristiske arter, som lever dér, og som på langt sigt kan påvirke dens naturlige udbredelse, struktur og funktion samt de karakteristiske arters overlevelse på langt sigt inden for medlemsstaternes område i Europa, hvor traktaten finder anvendelse, eller inden for en medlemsstats område eller inden for naturtypens naturlige udbredelsesområde.

Bevaringsstatus for en naturtype anses for at være »gunstig«, når:

— dens naturlige udbredelsesområde og de områder, som den dækker inden for dette udbredelsesområde, er stabile eller forøges

— den særlige struktur og de særlige funktioner, som er nødvendige for dens opretholdelse på lang sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være til stede i en overskuelig fremtid, og

— bevaringsstatus for dens karakteristiske arter er gunstig som defineret i litra b)

- b) for en art: resultatet af alle de forhold, der indvirker på arten, og som på langt sigt kan få indflydelse på bestandens udbredelse og talrigdom inden for medlemsstaternes område i Europa, hvor traktaten finder anvendelse, eller inden for en medlemsstats område eller inden for artens naturlige udbredelsesområde.

- Bevaringsstatus for en art anses for »gunstig«, når:
- data vedrørende bestandsudvikling for den pågældende art viser, at den opretholder sig selv på langt sigt som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder
 - artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang eller der er sandsynlighed for, at det vil blive mindsket i en overskuelig fremtid, og
 - der er og sandsynligvis fortsat vil være tilstrækkeligt omfattende levesteder til, at bestanden kan bevares på langt sigt
5. »vand«: alle vandressourcer, der er omfattet af direktiv 2000/60/EF
6. »operatør«: en fysisk eller juridisk, privatretlig eller offentligretlig person, der driver eller kontrollerer den erhvervsmæssige aktivitet, eller som, såfremt dette fremgår af national lovgivning, har fået overdraget afgørende økonomisk beslutningsmyndighed med hensyn til den tekniske drift af aktiviteten, herunder indehaveren af en tilladelse til eller godkendelse af en sådan aktivitet eller den person, der registrerer eller anmelder en sådan aktivitet
7. »erhvervsmæssig aktivitet«: enhver aktivitet, der udføres i forbindelse med en økonomisk aktivitet, en forretning eller en virksomhed, uanset om denne er privat eller offentlig eller udføres med eller uden økonomisk gevinst for øje
8. »emission«: en udledning i miljøet, forårsaget af menneskelige aktiviteter, af stoffer, præparater, organismer eller mikroorganismer
9. »overhængende fare for skade«: tilstrækkelig sandsynlighed for, at en miljøskade vil indtræde i nær fremtid
10. »forebyggende foranstaltninger«: foranstaltninger, der træffes, når en begivenhed, handling eller undladelse har medført overhængende fare for miljøskade, med henblik på at forebygge eller minimere den pågældende skade
11. »afhjælpende foranstaltninger«: enhver foranstaltning eller kombination af foranstaltninger, herunder afbødende eller foreløbige foranstaltninger, der tjener til at genoprette, genskabe eller erstatte skadede naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder eller til at tilvejebringe tilsvarende alternativer til disse naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder, jf. bilag II
12. »naturressource«: beskyttede arter og naturtyper, vand og jord
13. »udnyttelsesmuligheder« og »naturressources udnyttelsesmuligheder«: en naturressources funktioner til gavn for en anden naturressource eller for offentligheden
14. »hidtidig tilstand«: den tilstand, naturressourcerne og disses udnyttelsesmuligheder ville have befundet sig i på det tidspunkt, hvor skaden indtræffer, hvis miljøskaden ikke var indtruffet; den hidtidige tilstand bedømmes på grundlag af de bedste foreliggende oplysninger
15. »retablering, herunder naturlig retablering«: for så vidt angår skader på vand, beskyttede arter og naturtyper, tilbageførelse af skadede naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder til deres hidtidige tilstand og for så vidt angår skade på jord fjernelse af enhver betydelig risiko for at påvirke menneskers sundhed negativt
16. »omkostninger«: omkostninger, som er nødvendige for en korrekt og effektiv gennemførelse af dette direktiv, herunder omkostningerne til vurdering af miljøskader, en overhængende fare for, at sådanne skader indtræder, alternative foranstaltninger samt administrative og juridiske omkostninger, håndhævelsesomkostninger, omkostninger ved dataindsamling og andre generelle omkostninger samt omkostninger ved overvågning og tilsyn.

Artikel 3

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på:
- a) miljøskader, der forvoldes ved udøvelsen af enhver af de erhvervsmæssige aktiviteter, der er opført i bilag III, samt på overhængende fare for sådanne skader som følge af de nævnte aktiviteter
 - b) skader på beskyttede arter og naturtyper, der forvoldes ved udøvelsen af enhver anden erhvervsmæssig aktivitet end dem, der er anført i bilag III, samt på overhængende fare for sådanne skader som følge af de nævnte aktiviteter, når operatøren har handlet forsætligt eller uagtsomt.
2. Dette direktiv finder anvendelse med forbehold af strengere bestemmelser i fællesskabslovgivningen om udøvelsen af aktiviteter, der er omfattet af dette direktiv, og med forbehold af fællesskabslovgivning, der indeholder regler om kompetencekonflikter.

3. Med forbehold af relevant national lovgivning giver dette direktiv ikke private ret til erstatning som følge af miljøskade eller overhængende fare for sådan skade.

Artikel 4

Undtagelser

1. Dette direktiv dækker ikke miljøskade eller overhængende fare for sådan skade forvoldt ved:

- a) væbnede konflikter, fjendtligheder, borgerkrig og oprør
- b) en naturbegivenhed af usædvanlig, uundgåelig og uafværge-lig art.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på miljøskader eller overhængende fare for sådanne skader forårsaget ved uheld, for hvilke reglerne om ansvar eller erstatning falder ind under anvendelsesområdet for enhver af de internationale konventioner, der er opført i bilag IV, herunder alle fremtidige ændringer af disse konventioner, som gælder i den pågældende medlemsstat.

3. Dette direktiv berører ikke operatørens ret til at begrænse sit ansvar i overensstemmelse med national gennemførelseslov-givning til konventionen om begrænsning af ansvaret for søret-lige krav fra 1976, herunder enhver fremtidig ændring af kon-ventionen, eller Strasbourg-konventionen fra 1988 om begrænsning af ansvar for sejlads ad indre vandveje, herunder enhver fremtidig ændring heraf.

4. Dette direktiv finder ikke anvendelse på nukleare risici eller miljøskader eller overhængende fare for sådanne skader forårsaget ved aktiviteter omfattet af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab eller forårsaget af en hændelse eller aktivitet, for hvilke reglerne om ansvar eller erstatning falder ind under anvendelsesområdet for et af de internationale instrumenter, der er opført i bilag V, herunder enhver fremtidig ændring af disse instrumenter.

5. Dette direktiv finder kun anvendelse på miljøskader eller overhængende fare for sådanne skader forvoldt af forurening af diffus art, hvor det er muligt at fastslå årsagssammenhængen mellem skaden og en operatørs aktiviteter.

6. Dette direktiv finder ikke anvendelse på aktiviteter, som hovedsagelig tjener det nationale forsvar eller den internatio-nale sikkerhed, eller aktiviteter, som udelukkende tjener til at beskytte mod naturkatastrofer.

Artikel 5

Forebyggende foranstaltninger

1. Såfremt en miljøskade endnu ikke er indtrådt, men der er overhængende fare for en sådan skade, skal operatøren omgå-ende træffe de nødvendige forebyggende foranstaltninger.

2. Medlemsstaterne sørger for, at en operatør forpligtes til så hurtigt som muligt at underrette den kompetente myndig-hed om alle relevante aspekter af situationen, hvis dette er hen-sigtsmæssigt, og under alle omstændigheder hvis den overhæn-gende fare for miljøskade ikke afværges på trods af de forebyg-gende foranstaltninger, operatøren har truffet.

3. Den kompetente myndighed kan til enhver tid:

- a) kræve, at operatøren forelægger oplysninger om enhver overhængende fare for miljøskade eller om mistanke om en sådan overhængende fare
- b) kræve, at operatøren træffer de nødvendige forebyggende foranstaltninger
- c) give operatøren instrukser, der skal følges, om de nødven-dige forebyggende foranstaltninger, der skal træffes, eller
- d) selv træffe de nødvendige forebyggende foranstaltninger.

4. Den kompetente myndighed skal kræve, at operatøren træffer forebyggende foranstaltninger. Hvis operatøren ikke opfylder forpligtelserne i henhold til stk. 1 eller stk. 3, litra b) eller c), ikke kan identificeres eller ikke kan pålægges at afholde omkostningerne i henhold til dette direktiv, kan den kompe-tente myndighed selv træffe disse foranstaltninger.

Artikel 6

Afhjælpende foranstaltninger

1. Er der indtrådt en miljøskade, skal operatøren straks underrette den kompetente myndighed om alle relevante aspek-ter ved situationen og træffe

- a) enhver praktisk gennemførlig foranstaltning til øjeblikkeligt at kontrollere, indeslutte, fjerne eller på anden måde hånd-tere de pågældende forurenende stoffer og/eller enhver anden skadelig påvirkning for at begrænse og forhindre yderligere miljøskade og negativ virkning på menneskers sundhed eller yderligere forringelse af udnyttelsesmulighe-derne, og
- b) de nødvendige afhjælpende foranstaltninger i overensstem-melse med artikel 7.

2. Den kompetente myndighed kan til enhver tid:
- a) kræve, at operatøren forelægger supplerende oplysninger om indtrufne skader
 - b) træffe, kræve, at operatøren træffer, eller give operatøren instrukser om enhver praktisk gennemførlig foranstaltning til øjeblikkeligt at kontrollere, indeslutte, fjerne eller på anden måde håndtere de pågældende forurenende stoffer og/eller enhver anden skadelig påvirkning for at begrænse og forhindre yderligere miljøskade og negativ virkning på menneskers sundhed eller yderligere forringelse af udnyttelsesmulighederne
 - c) kræve, at operatøren træffer de nødvendige afhjælpende foranstaltninger
 - d) give operatøren instrukser, der skal følges, vedrørende de nødvendige afhjælpende foranstaltninger, der skal træffes, eller
 - e) selv træffe de nødvendige afhjælpende foranstaltninger.

3. Den kompetente myndighed skal kræve, at operatøren træffer afhjælpende foranstaltninger. Hvis operatøren ikke opfylder forpligtelserne i henhold til stk. 1 eller stk. 2, litra b), c) eller d), ikke kan identificeres eller ikke kan pålægges at afholde omkostningerne i henhold til dette direktiv, kan den kompetente myndighed som en sidste udvej selv træffe disse foranstaltninger.

Artikel 7

Fastlæggelse af afhjælpende foranstaltninger

1. Operatørerne skal fastlægge potentielle afhjælpende foranstaltninger i overensstemmelse med bilag II og forelægge dem for den kompetente myndighed til godkendelse, medmindre den kompetente myndighed har truffet foranstaltninger i henhold til artikel 6, stk. 2, litra e), og stk. 3.

2. Den kompetente myndighed afgør, hvilke afhjælpende foranstaltninger der skal gennemføres i overensstemmelse med bilag II og i givet fald i samarbejde med den relevante operatør.

3. Er der indtrådt flere miljøskader på en sådan måde, at den kompetente myndighed ikke kan sikre, at de nødvendige afhjælpende foranstaltninger træffes samtidigt, har den kompetente myndighed beføjelse til at afgøre, hvilken miljøskade der skal afhjælpes først.

Den kompetente myndighed skal ved denne afgørelse bl.a. tage hensyn til de berørte miljøskaders art, udbredelse og alvor samt mulighederne for naturlig retablering. Der skal også tages hensyn til risikoen for menneskers sundhed.

4. Den kompetente myndighed opfordrer de i artikel 12, stk. 1, nævnte personer og under alle omstændigheder de personer, på hvis ejendom der skal gennemføres afhjælpende foranstaltninger, til at fremsætte deres bemærkninger, som den kompetente myndighed tager i betragtning.

Artikel 8

Omkostninger til forebyggelse og afhjælpning

1. Operatøren bærer omkostningerne ved de forebyggende og afhjælpende foranstaltninger, der udføres i henhold til dette direktiv.

2. Med forbehold af stk. 3 og 4 sørger den kompetente myndighed bl.a. for, at de omkostninger, den har afholdt som følge af forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger i medfør af dette direktiv, dækkes af den operatør, som har forvoldt den pågældende skade eller fremkaldt overhængende fare, bl.a. gennem sikkerhed i ejendom eller andre passende garantier.

Den kompetente myndighed kan imidlertid beslutte ikke at søge at få dækket alle omkostningerne, hvis udgifterne i forbindelse hermed vil være større end den sum, der kan dækkes, eller hvis operatøren ikke kan identificeres.

3. En operatør er ikke forpligtet til at bære omkostningerne ved forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger, der træffes i medfør af dette direktiv, hvis han kan bevise, at miljøskaden eller den overhængende fare for sådan skade

a) er forvoldt af tredjemand og er indtrådt til trods for, at passende sikkerhedsforanstaltninger var truffet, eller

b) skyldes overholdelse af påbud eller instrukser udstedt af en offentlig myndighed med undtagelse af påbud eller instrukser som følge af en emission eller hændelse, der skyldes operatørens egne aktiviteter.

I sådanne tilfælde træffer medlemsstaterne hensigtsmæssige foranstaltninger, således at operatøren kan få dækket de afholdte omkostninger.

4. Medlemsstaterne kan tillade, at en operatør ikke bærer omkostningerne i forbindelse med afhjælpende foranstaltninger, der træffes i medfør af dette direktiv, hvis operatøren kan påvise, at han ikke har handlet forsætligt eller uagtsomt, og at miljøskaden er forvoldt ved

a) en emission eller begivenhed, der udtrykkeligt var tilladt i medfør af og fuldt ud i overensstemmelse med betingelserne i en tilladelse, der fremgår af eller er udstedt i henhold til gældende nationale love og bestemmelser, som gennemfører den af Fællesskabet vedtagne lovgivning, der er nævnt i bilag III, således som den fandt anvendelse på tidspunktet for emissionen eller begivenheden

b) en emission eller aktivitet eller enhver form for anvendelse af et produkt i forbindelse med en aktivitet, som operatøren kan påvise ikke ansås for at ville forårsage miljøskader ifølge den videnskabelige og tekniske viden på det tidspunkt, hvor emissionen eller aktiviteten fandt sted.

5. Foranstaltninger, der træffes af den kompetente myndighed i medfør af artikel 5, stk. 3 og 4, og artikel 6, stk. 2 og 3, indskrænker ikke den berørte operatørs ansvar efter dette direktiv eller anvendelsen af traktatens artikel 87 og 88.

Artikel 9

Omkostningsfordeling i tilfælde af flere skadevoldere

Dette direktiv berører ikke nationale lovbestemmelser om omkostningsfordeling i tilfælde af flere skadevoldere, navnlig ikke med hensyn til fordelingen af ansvaret mellem producenten og brugeren af produktet.

Artikel 10

Tidsfrist for dækning af omkostninger

Den kompetente myndighed kan indlede procedurer til at få dækket omkostningerne ved gennemførelsen af foranstaltninger truffet i henhold til dette direktiv mod den operatør, eller i givet fald den tredjemand, som har forvoldt skaden eller fremkaldt den overhængende fare for skade, inden fem år fra den dato, hvor foranstaltningerne er afsluttet, eller hvor den ansvarlige operatør eller tredjemand er blevet identificeret, idet den seneste af disse datoer lægges til grund.

Artikel 11

Kompetent myndighed

1. Medlemsstaterne udpeger en eller flere kompetente myndigheder, der har ansvaret for at udføre de i dette direktiv omhandlede opgaver.

2. Det påhviler den kompetente myndighed at fastslå, hvilken operatør der har forvoldt skaden eller fremkaldt den overhængende fare for skade, at vurdere skadens betydning og afgøre, hvilke afhjælpende foranstaltninger der bør træffes i overensstemmelse med bilag II. I dette øjemed har den kompetente myndighed beføjelse til at påbyde den berørte operatør at foretage sin egen vurdering og tilvejebringe alle nødvendige oplysninger og data.

3. Medlemsstaterne sørger for, at den kompetente myndighed kan bemyndige tredjemænd til at udføre de nødvendige forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger eller kræve, at de træffer de pågældende foranstaltninger.

4. Enhver afgørelse, der træffes i henhold til dette direktiv, og som pålægger forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger, skal angive de nøjagtige grunde hertil. Den berørte operatør underrettes straks om en sådan afgørelse og underrettes samtidig om, hvilke retsmidler operatøren kan anvende efter de gældende love i den pågældende medlemsstat, og om fristerne for anvendelsen af disse retsmidler.

Artikel 12

Anmodning om foranstaltninger

1. Fysiske eller juridiske personer

- a) som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade
- b) som har en tilstrækkelig interesse involveret i beslutningsprocessen på miljøområdet for så vidt angår skaden, eller
- c) som hævder, at en rettighed er krænket, hvis en medlemsstats administrative regler stiller krav herom

har adgang til at meddele den kompetente myndighed bemærkninger vedrørende miljøskader eller overhængende fare herfor, som de har kendskab til, og til at kræve, at den kompetente myndighed træffer foranstaltninger efter dette direktiv.

Medlemsstaterne fastsætter, hvad der forstås ved tilstrækkelig interesse og krænkelse af en rettighed.

Med henblik herpå anses den interesse, som en hvilken som helst ikke-statslig organisation, der arbejder for at fremme miljøbeskyttelse, og som opfylder alle krav efter national ret, måtte have, for tilstrækkelig i relation til litra b). Sådanne organisationer anses også for at have rettigheder, der kan krænkes i relation til litra c).

2. En anmodning om foranstaltninger ledsages af de relevante oplysninger og data til støtte for bemærkninger, der meddeles om sådanne miljøskader.

3. Hvis anmodningen om foranstaltninger og de ledsagende bemærkninger viser, at det er sandsynligt, at der foreligger miljøskade, tager den kompetente myndighed sådanne bemærkninger og anmodninger i betragtning. Under disse omstændigheder giver den kompetente myndighed den berørte operatør lejlighed til at udtale sig om anmodningen om foranstaltninger og de ledsagende bemærkninger.

4. Den kompetente myndighed underretter hurtigst muligt og under alle omstændigheder i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i den nationale lovgivning de i stk. 1 omhandlede personer, som har indgivet bemærkninger til den-

ne, om sin afgørelse om at efterkomme eller afslå anmodningen om foranstaltninger og begrundet afgørelsen.

5. Medlemsstaterne kan beslutte ikke at anvende stk. 1 og 4 i tilfælde, hvor der er overhængende fare for skade.

Artikel 13

Klageprocedure

1. De i artikel 12, stk. 1, omhandlede personer skal have adgang til at få prøvet lovligheden af den kompetente myndigheds afgørelser, handlinger eller undladelser i henhold til dette direktiv for en domstol eller et andet uafhængigt og upartisk offentligt organ, som er kompetent til at prøve den procesuelle og materielle lovlighed heraf.

2. Dette direktiv berører ikke bestemmelser i national ret, der regulerer adgangen til domstolsprøvelse, og nationale bestemmelser, hvorefter administrative klageprocedurer skal udtømmes, før der gives adgang til retslig prøvelse.

Artikel 14

Finansiell sikkerhedsstillelse

1. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at anspore de relevante økonomiske og finansielle aktører til at udvikle instrumenter og markeder for finansiell sikkerhed, herunder finansielle mekanismer i tilfælde af insolvens, for at gøre det muligt for operatørerne at benytte finansiell sikkerhedsstillelse til dækning af deres ansvar efter dette direktiv.

2. 2. Kommissionen forelægger inden den 30. april 2010 en rapport om direktivets effektivitet med hensyn til faktisk afhjælpning af miljøskader, om tilgængeligheden af og betingelserne for forsikring samt andre former for finansiell sikkerhedsstillelse til en rimelig pris i forbindelse med de aktiviteter, der er omfattet af bilag III. I rapporten behandles også følgende aspekter i forbindelse med finansiell sikkerhedsstillelse: en gradvis fremgangsmåde, maksimumsbeløb for den finansielle sikkerhedsstillelse og undtagelse af lavrisikoaktiviteter. I lyset af denne rapport og en udvidet konsekvensanalyse, herunder en cost-benefit-analyse, fremsætter Kommissionen eventuelt forslag med henblik på et system med harmoniseret obligatorisk finansiell sikkerhedsstillelse.

Artikel 15

Samarbejde mellem medlemsstaterne

1. Hvis en miljøskade påvirker eller kan forventes at påvirke flere medlemsstater, samarbejder de pågældende medlemsstater, bl.a. gennem passende udveksling af oplysninger, for at sikre, at der træffes foranstaltninger til forebyggelse og i givet fald afhjælpning af en sådan miljøskade.

2. Er der indtruffet en miljøskade, giver den medlemsstat, på hvis område skaden har sit udspring, tilstrækkelig information til de potentielt berørte medlemsstater.

3. Hvis en medlemsstat inden for sine grænser konstaterer en skade, hvis årsager ligger uden for disse, kan den underrette Kommissionen og enhver anden berørt medlemsstat. Den kan anbefale forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger og kan i overensstemmelse med dette direktiv søge at få dækket de omkostninger, den har haft i forbindelse med vedtagelsen af forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger.

Artikel 16

Forholdet til national ret

1. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne opretholder eller vedtager strengere bestemmelser om forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, som for eksempel påvisning af yderligere aktiviteter, der skal underlægges direktivets krav med hensyn til forebyggelse og afhjælpning og påvisning af yderligere ansvarlige parter.

2. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne vedtager passende bestemmelser, herunder forbud mod dobbelt dækning af omkostningerne i tilfælde, hvor dobbelt dækning kan forekomme som følge af, at både en kompetent myndighed efter dette direktiv og en person, hvis ejendom er berørt af en miljøskade, træffer foranstaltninger.

Artikel 17

Tidsmæssigt begrænset anvendelse

Dette direktiv finder ikke anvendelse på

- skade forvoldt af en emission, begivenhed eller hændelse, som fandt sted inden den i artikel 19, stk. 1, nævnte dato
- skade forvoldt af en emission, begivenhed eller hændelse, som finder sted efter den i artikel 19, stk. 1, nævnte dato, når den følger af en bestemt aktivitet, som fandt sted og blev afsluttet inden denne dato
- skade, såfremt der er gået mere end 30 år, siden den emission, begivenhed eller hændelse, der førte til skaden, har fundet sted.

Artikel 18

Rapporter og revision

1. Medlemsstaterne aflægger rapport til Kommissionen om erfaringerne med anvendelsen af dette direktiv senest den 30. april 2013. Medlemsstaternes rapporter omfatter de oplysninger og data, der er anført i bilag VI.

2. På grundlag heraf forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet inden den 30. april 2014 med eventuelle forslag til ændringer.

3. Den i stk. 2 omhandlede rapport skal indeholde en gennemgang af:

a) anvendelsen af

- artikel 4, stk. 2 og 4, for så vidt angår udelukkelse fra direktivets anvendelsesområde af forurening, der er omfattet af de internationale aftaler, der er opført i bilag IV og V, og
- artikel 4, stk. 3, for så vidt angår en operatørs ret til at begrænse sit ansvar i overensstemmelse med de internationale konventioner, der er omhandlet i artikel 4, stk. 3.

Kommissionen tager hensyn til erfaringerne fra relevante internationale fora, såsom IMO og Euratom, og fra relevante internationale aftaler og til, i hvilket omfang disse instrumenter er trådt i kraft og/eller er gennemført i medlemsstaterne og/eller er ændret, under hensyntagen til alle relevante tilfælde af miljøskader, forårsaget af disse aktiviteter, til de afhjælpende foranstaltninger, der er blevet truffet, til forskellene mellem ansvarsniveauerne i medlemsstaterne og til forholdet mellem redernes erstatningsansvar og olieaftagernes bidrag under inddragelse af enhver relevant undersøgelse fra Den Internationale Fond for Erstatning af Skader ved Olieforurening

b) anvendelsen af dette direktiv ved miljøskade forårsaget af genetisk modificerede organismer (GMO'er), navnlig i lyset af erfaringerne fra relevante internationale fora og instrumenter, såsom konventionen om den biologiske mangfoldighed og Cartagena-protokollen om biosikkerhed, samt konsekvenserne af enhver miljøskade, der er forårsaget af GMO'er

c) anvendelsen af dette direktiv i forhold til beskyttede arter og naturtyper

d) de instrumenter, der eventuelt vil kunne inkorporeres i bilag III, IV og V.

Artikel 19

Gennemførelse

1. 1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 30. april 2007. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, samt en sammenlignings-tabel over bestemmelserne i dette direktiv og de tilsvarende bestemmelser i den vedtagne nationale lovgivning.

Artikel 20

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 21

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 21. april 2004.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

D. ROCHE

Formand

BILAG I

KRITERIER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 2, NR. 1, LITRA A)

Omfanget af en skade, som medfører en negativ påvirkning af indsatsen for at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for naturtyper eller arter, vurderes i forhold til bevaringsstatus på det tidspunkt, hvor skaden indtræffer, deres rekreative værdi og deres evne til naturlig regeneration. Betydelige negative ændringer i forhold til den hidtidige tilstand konstateres ved hjælp af målelige data såsom:

- antallet af individer, deres densitet eller det dækkede areal
- de enkelte individers eller det beskadigede areals rolle i forhold til artens eller naturtypens bevaring, artens eller naturtypens sjældenhed (vurderet lokalt, regionalt og på højere plan, herunder også på EF-plan)
- artens formeringskapacitet (baseret på den pågældende arts eller bestands egen dynamik), dens levedygtighed eller naturtypens evne til naturlig regeneration (baseret på udviklingen i de arter, der er karakteristiske for naturtypen, eller bestanden af disse arter)
- artens eller naturtypens evne til i løbet af kort tid efter en skade at retablere en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand, udelukkende i kraft af artens eller naturtypens egen dynamik og uden anden indgriben end øgede beskyttelsesforanstaltninger.

En skade, hvis påvirkning af menneskers sundhed er dokumenteret, betegnes som en betydelig skade.

Følgende skader skal ikke nødvendigvis betegnes som betydelige skader:

- negative udsving, der er mindre end de naturlige udsving, der anses at være normale for den pågældende art eller naturtype
- negative udsving, der skyldes naturlige årsager eller indgriben i forbindelse med sædvanlig forvaltning af arealer, og som er fastlagt i protokoller eller måldokumenter for den pågældende naturtype, eller som hidtil har været udført af ejere eller operatører
- skade på arter eller naturtyper, for hvilke det er påvist, at de hurtigt og uden indgriben vil retablere enten den hidtidige tilstand eller en tilstand, der udelukkende i kraft af artens eller naturtypens egen dynamik skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand.

BILAG II

AFHJÆLPNING AF MILJØSKADER

Dette bilag indeholder de fælles rammebestemmelser, der skal følges for at vælge de mest hensigtsmæssige foranstaltninger til at sikre afhjælpning af miljøskader.

1. Afhjælpning af skader på vandmiljøet eller beskyttede arter og naturtyper

Afhjælpning af miljøskader i forbindelse med vandmiljøet eller beskyttede arter og naturtyper sker ved, at miljøet føres tilbage til sin hidtidige tilstand ved hjælp af primær, supplerende eller kompenserende afhjælpning, der defineres således:

- a) »primær afhjælpning«: en foranstaltning, som fører de skadede naturressourcer og/eller forringede udnyttelsesmuligheder tilbage til eller mod deres hidtidige tilstand
- b) »supplerende afhjælpning«: en foranstaltning, der træffes i relation til naturressourcer og/eller disses udnyttelsesmuligheder for at kompensere for det forhold, at den primære afhjælpning ikke fører til fuldstændig genopretning af de skadede naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder
- c) »kompenserende afhjælpning«: en foranstaltning, der træffes for at kompensere for midlertidige tab af naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder, som indtræder fra datoen for skadens indtræden og indtil det tidspunkt, hvor den fulde virkning af den primære afhjælpning opnås
- d) »midlertidige tab«: tab, der skyldes det forhold, at de skadede naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder ikke kan udføre deres økologiske funktioner eller udnyttes af andre naturressourcer eller af offentligheden, førend de primære eller supplerende foranstaltninger er begyndt at virke. Det består ikke i økonomisk kompensation til borgerne.

Når primær afhjælpning ikke fører til, at miljøet føres tilbage til sin hidtidige tilstand, iværksættes der supplerende afhjælpning. Ydermere iværksættes der kompenserende afhjælpning for at kompensere for midlertidige tab.

Afhjælpning af miljøskader i form af skader på vandmiljøet eller beskyttede arter og naturtyper indebærer også, at betydelig risiko for, at menneskers sundhed påvirkes negativt, fjernes.

1.1. Mål for afhjælpning

Formålet med primær afhjælpning

- 1.1.1. Formålet med primær afhjælpning er at genoprette skadede naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder eller at føre dem tilbage til eller mod deres hidtidige tilstand.

Formålet med supplerende afhjælpning

- 1.1.2. Hvis de skadede naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder ikke føres tilbage til deres hidtidige tilstand, iværksættes der supplerende afhjælpning. Formålet med supplerende afhjælpning er at tilvejebringe et tilsvarende niveau for naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder, herunder hvis det er hensigtsmæssigt på en anden lokalitet, som der ville have foreligget, hvis den skadede lokalitet var blevet ført tilbage til sin hidtidige tilstand. Hvor det er muligt og hensigtsmæssigt bør den anden lokalitet være geografisk forbundet med den skadede lokalitet, idet der tages hensyn til den berørte befolknings interesser.

Formålet med kompenserende afhjælpning

- 1.1.3. Kompenserende afhjælpning iværksættes for at kompensere for midlertidige tab af naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder, indtil der sker retablering. Denne kompensation består af yderligere forbedringer for beskyttede naturtyper og arter eller vandmiljøet enten på den skadede lokalitet eller på en anden lokalitet. Det består ikke i økonomisk kompensation til borgerne.

1.2. Fastlæggelse af afhjælpende foranstaltninger

Fastlæggelse af primære afhjælpende foranstaltninger

- 1.2.1. Mulige foranstaltninger, der direkte fører naturressourcerne og disses udnyttelsesmuligheder tilbage mod deres hidtidige tilstand inden for en kortere tidsfrist eller gennem naturlig retablering skal overvejes.

Fastlæggelse af niveauet for supplerende og kompenserende afhjælpende foranstaltninger

- 1.2.2. Ved fastlæggelse af niveauet for supplerende og kompenserende afhjælpende foranstaltninger, skal anvendelsen af ækvivalensvurderingsmetoder, hvor naturressource sammenlignes med naturressource og udnyttelsesmulighed med udnyttelsesmulighed, overvejes først. I henhold til disse metoder skal foranstaltninger, der resulterer i naturressourcer og udnyttelsesmuligheder af samme art, kvalitet og kvantitet som de skadede, overvejes først. Hvis dette ikke er muligt, skal der tilvejebringes alternative naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder. F.eks. kan en kvalitetsreduktion udlignes ved en stigning i kvantiteten af de afhjælpende foranstaltninger.

- 1.2.3. Er det ikke muligt at anvende en ækvivalensvurderingsmetode, hvor naturressource sammenlignes med naturressource og udnyttelsesmulighed med udnyttelsesmulighed, skal alternative vurderingsmetoder anvendes. Den kompetente myndighed kan foreskrive metoden, f.eks. økonomisk værdisætning, med henblik på at fastslå omfanget af de nødvendige supplerende og kompenserende afhjælpende foranstaltninger. Hvis det er muligt at værdisætte de tabte ressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder, men det ikke er muligt at værdisætte de erstattende naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder inden for en rimelig tidsfrist eller inden for rimelige omkostninger, kan den kompetente myndighed vælge afhjælpende foranstaltninger, hvis omkostninger svarer til den anslåede værdi af de tabte naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder.

De supplerende og kompenserende afhjælpende foranstaltninger skal udformes således, at de resulterer i yderligere naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder, der afspejler tidspræferencer og de afhjælpende foranstaltningers tidsprofil. Jo længere tid der f.eks. går, før den hidtidige tilstand er nået, desto mere omfattende kompenserende afhjælpende foranstaltninger, skal der iværksættes (alt andet lige).

1.3. Valg af afhjælpende foranstaltninger

- 1.3.1. De rimelige afhjælpende foranstaltninger bør vurderes ved brug af de bedste til rådighed stående teknologier ud fra følgende kriterier:

- virkningen af den enkelte foranstaltning på folkesundheden og sikkerheden
- omkostningerne ved at gennemføre foranstaltningen
- sandsynligheden for, at den enkelte foranstaltning opfylder målet
- i hvilken udstrækning den enkelte foranstaltning vil forhindre fremtidig skade og undgå yderligere skade som følge af gennemførelsen af den pågældende foranstaltning
- i hvilken udstrækning den enkelte foranstaltning gavner hver enkelt komponent af den pågældende naturressource og/eller udnyttelsesmulighed
- i hvilken udstrækning den enkelte foranstaltning tager hensyn til relevante sociale, økonomiske og kulturelle forhold og andre relevante faktorer, der er specifikke for lokaliteten
- hvor lang tid det vil tage, inden genopretningen af miljøskaden bliver effektiv
- i hvilken udstrækning den enkelte foranstaltning medfører genopretning af den lokalitet, hvor miljøskaden er indtruffet
- den geografiske tilknytning til den lokalitet, hvor skaden er indtruffet.

- 1.3.2. Når de forskellige opstillede muligheder for afhjælpende foranstaltninger vurderes, kan der vælges primære afhjælpende foranstaltninger, som ikke fuldt ud tilbagefører den skadede vandressource eller den beskyttede art eller naturtype til dens hidtidige tilstand, eller som genopretter den langsommere. En sådan beslutning kan kun træffes, hvis der kompenseres for tabet af de naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder på den primære lokalitet, som beslutningen medfører, ved øgede supplerende eller kompenserende foranstaltninger, så det herved tilvejebragte niveau for naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder svarer til det tabte. Dette vil være tilfældet, f.eks. når de tilsvarende naturressourcer og/eller udnyttelsesmuligheder kan tilvejebringes et andet sted med lavere omkostninger. Sådanne supplerende afhjælpende foranstaltninger fastlægges i overensstemmelse med reglerne i punkt 1.2.2.
- 1.3.3. Uanset reglerne i punkt 1.3.2. og i overensstemmelse med artikel 7, stk. 3, har den kompetente myndighed ret til at beslutte, at der ikke træffes yderligere afhjælpende foranstaltninger, hvis:
- a) de afhjælpende foranstaltninger, der allerede er truffet, sikrer, at der ikke længere foreligger nogen betydelig risiko for at påvirke menneskers sundhed, vandmiljøet eller beskyttede arter og naturtyper negativt, og
 - b) omkostningerne ved de afhjælpende foranstaltninger, der skal træffes for at nå tilbage til den oprindelige tilstand eller et tilsvarende niveau, ikke står i forhold til den miljømæssige gevinst, der opnås.

2. **Afhjælpning af skade på jorden**

De nødvendige foranstaltninger skal træffes for som et minimum at sikre, at de pågældende forurenende stoffer fjernes, kontrolleres, indeslutes eller begrænses, således at den forurenede jord, under hensyn til dens nuværende eller fremtidige anvendelse, der var godkendt på tidspunktet for skadens indtræden, ikke længere indebærer nogen betydelig risiko for, at menneskers sundhed påvirkes negativt. Tilstedeværelsen af sådanne risici skal vurderes ved risikovurderinger under hensyntagen til jordens karakteristika og funktion samt de skadelige stoffer, præparaters, organismers eller mikroorganismers type og koncentration, den risiko, de indebærer, og muligheden af, at de spredes. Anvendelsen bestemmes på grundlag af de forskrifter om arealanvendelse eller andre relevante bestemmelser, der er gældende på tidspunktet for skadens indtræden.

Hvis der sker en ændring af anvendelsen af jorden, skal alle nødvendige foranstaltninger træffes for at forhindre enhver negativ påvirkning af menneskers sundhed.

Hvis der ikke findes forskrifter om arealanvendelse eller andre relevante bestemmelser, fastlægges anvendelsen af det pågældende område under hensyntagen til karakteren af det pågældende område, hvor skaden indtraf, idet der tages hensyn til dets forventede udvikling.

Muligheden for naturlig retablering, dvs. en løsning uden direkte menneskelige indgreb i retableringsprocessen, skal overvejes.

BILAG III

AKTIVITETER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 3, STK. 1

1. Drift af anlæg, for hvilke der kræves godkendelse i medfør af Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening ⁽¹⁾. Det vil sige alle de aktiviteter, der er opført i bilag I til direktiv 96/61/EF bortset fra anlæg eller dele af anlæg, der benyttes til forskning, udvikling af og forsøg med nye produkter og processer.
2. Affaldshåndteringsoperationer, herunder indsamling, transport, nyttiggørelse og bortskaffelse af affald og farligt affald, herunder tilsyn med disse operationer og efterbehandling af deponeringsanlæg, for hvilke der kræves tilladelse eller registrering i medfør af Rådets direktiv 75/442/EØF af 15. juli 1975 om affald ⁽²⁾ og Rådets direktiv 91/689/EØF af 12. december 1991 om farligt affald ⁽³⁾.

Disse operationer omfatter bl.a. drift af deponeringsanlæg efter Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald ⁽⁴⁾ og drift af forbrændingsanlæg efter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/76/EF af 4. december 2000 om forbrænding af affald ⁽⁵⁾.

Medlemsstaterne kan for så vidt angår nærværende direktiv beslutte, at disse operationer ikke omfatter spredning til landbrugsformål af spildevandsslam fra rensningsanlæg for byspildevand, der er rensset, så det har en godkendt standard.

3. Enhver udledning i indre overfladevand, der kræver forudgående tilladelse i medfør af Rådets direktiv 76/464/EØF af 4. maj 1976 om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø ⁽⁶⁾.
4. Enhver udledning af stoffer i grundvandet, der kræver forudgående tilladelse i medfør af Rådets direktiv 80/68/EØF af 17. december 1979 om beskyttelse af grundvandet mod forurening forårsaget af visse farlige stoffer ⁽⁷⁾.
5. Udledning eller injektion af forurenende stoffer i overfladevand eller grundvand, der kræver tilladelse, godkendelse eller registrering i medfør af direktiv 2000/60/EF.
6. Indvinding og opmagasinering af vand, hvortil der kræves forhåndstilladelse i medfør af direktiv 2000/60/EF.
7. Fremstilling, anvendelse, oplagring, forarbejdning, deponering, udledning i miljøet og transport inden for virksomheden af
 - a) farlige stoffer som defineret i artikel 2, stk. 2, i Rådets direktiv 67/548/EØF af 27. juni 1967 om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer ⁽⁸⁾
 - b) farlige præparater som defineret i artikel 2, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/45/EF af 31. maj 1999 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om klassificering, emballering og etikettering af farlige præparater ⁽⁹⁾
 - c) plantebeskyttelsesmidler som defineret i artikel 2, nr. 1), i Rådets direktiv 91/414/EØF af 15. juli 1991 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler ⁽¹⁰⁾
 - d) biocidholdige produkter som defineret i artikel 2, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/8/EF af 16. februar 1998 om markedsføring af biocidholdige produkter ⁽¹¹⁾

⁽¹⁾ EFT L 257 af 10.10.1996, s. 26. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1882/2003.

⁽²⁾ EFT L 194 af 25.7.1975, s. 39. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1882/2003.

⁽³⁾ EFT L 377 af 31.12.1991, s. 20. Ændret ved direktiv 94/31/EF (EFT L 168 af 2.7.1994, s. 28).

⁽⁴⁾ EFT L 182 af 16.7.1999, s. 1. Ændret ved forordning (EF) nr. 1882/2003.

⁽⁵⁾ EFT L 332 af 28.12.2000, s. 91.

⁽⁶⁾ EFT L 129 af 18.5.1976, s. 23. Senest ændret ved direktiv 2000/60/EF.

⁽⁷⁾ EFT L 20 af 26.1.1980, s. 43. Ændret ved direktiv 91/692/EØF (EFT L 377 af 31.12.1991, s. 48).

⁽⁸⁾ EFT L 196 af 16.8.1967, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 807/2003.

⁽⁹⁾ EFT L 200 af 30.7.1999, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1882/2003.

⁽¹⁰⁾ EFT L 230 af 19.8.1991, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 806/2003 (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1).

⁽¹¹⁾ EFT L 123 af 24.4.1998, s. 1. Ændret ved forordning (EF) nr. 1882/2003.

8. Transport ad vej, jernbane, indre vandveje, hav eller luft af farligt gods eller forurenende gods som defineret i bilag A til Rådets direktiv 94/55/EF af 21. november 1994 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om transport af farligt gods ad vej ⁽¹⁾ eller i bilaget til Rådets direktiv 96/49/EF af 23. juli 1996 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om jernbanebefordring af farligt gods ⁽²⁾ eller som defineret i Rådets direktiv 93/75/EØF af 13. september 1993 om mindstekrav til skibe, som er på vej til eller fra Fællesskabets søhavne med farligt eller forurenende gods ⁽³⁾.
9. Drift af anlæg, for hvilke der kræves godkendelse i medfør af Rådets direktiv 84/360/EØF af 28. juni 1984 om bekæmpelse af luftforurening fra industrianlæg ⁽⁴⁾ for så vidt angår udledning i luften af forurenende stoffer omfattet af nævnte direktiv.
10. Indesluttet anvendelse, herunder transport, hvori der indgår genetisk modificerede mikroorganismer som defineret i Rådets direktiv 90/219/EØF af 23. april 1990 om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer ⁽⁵⁾.
11. Udsætning i miljøet, transport og markedsføring af genetisk modificerede organismer som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF ⁽⁶⁾.
12. Grænseoverskridende overførsel af affald inden for, til og fra Den Europæiske Union, som kræver tilladelse eller er forbudt i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 259/93 af 1. februar 1993 om overvågning af og kontrol med overførsel af affald inden for, til og fra Det Europæiske Fællesskab ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ EFT L 319 af 12.12.1994, s. 7. Senest ændret ved Kommissionens direktiv 2003/28/EF (EUT L 90 af 8.4.2003, s. 45).

⁽²⁾ EFT L 235 af 17.9.1996, s. 25. Senest ændret ved Kommissionens direktiv 2003/29/EF (EUT L 90 af 8.4.2003, s. 47).

⁽³⁾ EFT L 247 af 5.10.1993, s. 19. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/84/EF (EFT L 324 af 29.11.2002, s. 53).

⁽⁴⁾ EFT L 188 af 16.7.1984, s. 20. Ændret ved direktiv 91/692/EØF (EFT L 377 af 31.12.1991, s. 48).

⁽⁵⁾ EFT L 117 af 8.5.1990, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1882/2003.

⁽⁶⁾ EFT L 106 af 17.4.2001, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1830/2003 (EUT L 268 af 18.10.2003, s. 24).

⁽⁷⁾ EFT L 30 af 6.2.1993, s. 1. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2557/2001 (EFT L 349 af 31.12.2001, s. 1).

*BILAG IV***INTERNATIONALE KONVENTIONER OMHANDLET I ARTIKEL 4, STK. 2**

- a) Den internationale konvention af 27. november 1992 om det privatretlige ansvar for skader ved olieforurening
 - b) Den internationale konvention 27. november 1992 om oprettelse af en international fond for erstatning af skader ved olieforurening
 - c) Den internationale konvention af 23. marts 2001 om civilretligt ansvar for forureningsskader forårsaget af bunkerolie
 - d) Den internationale konvention af 3. maj 1996 om ansvar og erstatning for skader opstået i forbindelse med søtransport af farlige og skadelige stoffer
 - e) Konventionen af 10. oktober 1989 om det privatretlige ansvar for skader opstået under transport af farligt gods ad vej, jernbane og indre vandveje.
-

BILAG V

INTERNATIONALE INSTRUMENTER OMHANDLET I ARTIKEL 4, STK. 4

- a) Paris-konventionen af 29. juli 1960 om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område og Bruxelles-tillægskonventionen af 31. januar 1963
 - b) Wien-konventionen af 21. maj 1963 om civilretligt ansvar for nuklear skade
 - c) Konventionen af 12. september 1997 om supplerende erstatning for nuklear skade
 - d) Den fælles protokol af 21. september 1988 om anvendelse af Wien-konventionen og Paris-konventionen
 - e) Bruxelles-konventionen af 17. december 1971 om civilretligt ansvar ved søtransport af nukleart materiale.
-

BILAG VI

OPLYSNINGER OG DATA OMHANDLET I ARTIKEL 18, STK. 1

De rapporter, der er omhandlet i artikel 18, stk. 1, skal indeholde en liste over indtrufne miljøskader og tilfælde med ansvar efter dette direktiv, med angivelse af følgende oplysninger og data for hvert enkelt tilfælde:

1. Miljøskadens art, dato for skadens indtræden og/eller konstatering og datoen for indledning af en procedure efter dette direktiv.
2. Erhvervsklassifikationskode for den eller de ansvarlige juridiske personer ⁽¹⁾.
3. Angivelse af, om ansvarlige parter eller kvalificerede organer har indledt en judiciel klageprocedure. (Klagetypen og resultatet af klageproceduren anføres).
4. Resultatet af den afhjælpende foranstaltning.
5. Dato for procedurens afslutning.

Medlemsstaterne kan medtage alle andre oplysninger og data i deres rapporter, som de anser for nyttige for vurderingen af anvendelsen af dette direktiv, for eksempel:

1. Omkostninger ved afhjælpende og forebyggende foranstaltninger som defineret i dette direktiv:
 - umiddelbart betalt af de ansvarlige parter, når denne oplysning foreligger
 - dækket efterfølgende af de ansvarlige parter
 - ikke dækket af de ansvarlige parter (årsagen til dette bør anføres).
2. Resultater af foranstaltningerne til fremme og gennemførelse af de finansielle sikkerhedsinstrumenter anvendt i overensstemmelse med dette direktiv.
3. En vurdering af de yderligere årlige administrationsomkostninger for det offentlige som følge af oprettelsen og driften af de forvaltningsstrukturer, der er nødvendige for gennemførelse og håndhævelse af dette direktiv.

⁽¹⁾ NACE-koden kan anvendes (Rådets forordning (EØF) nr. 3037/90 af 9.10.1990 om Den Statistiske Nomenklatur for Økonomiske Aktiviteter i De Europæiske Fællesskaber (EFT L 293 af 24.10.1990, s. 1).

Kommissionens erklæring vedrørende artikel 14, stk. 2 — direktiv om miljøansvar

Kommissionen tager artikel 14, stk. 2, til efterretning. Ifølge denne artikel forelægger Kommissionen en rapport 6 år efter direktivets ikrafttrædelse og denne omhandler bl.a. tilgængeligheden af og betingelserne for forsikringer og andre former for finansiel sikkerhedsstillelse til en rimelig pris. Rapporten behandler navnlig markedskræfternes udvikling af produkter for finansiel sikkerhedsstillelse, der dækker de anførte aspekter. Muligheden for en gradvis indførelse afstemt efter skadetype samt risikograd behandles også. Kommissionen vil i givet fald hurtigst muligt fremlægge forslag i lyset af rapporten. Kommissionen vil gennemføre en konsekvensanalyse omfattende økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter i overensstemmelse med gældende regler, herunder især den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning og Kommissionens meddelelse om konsekvensanalyse (KOM (2002) 276 endelig).
